

V prihodnji sezoni dva člana moške A reprezentance na »Alpina« čevlji

To sta Tomaž Čizman, ki se je z dobrimi nastopi v pretekli sezoni uvrstil v A reprezentanco in Grega Benedik, že uveljavljeni član A reprezentance Jugoslavije, ki se je odločil za prestop na Alpinine čevlje po testiranjih čevljev na snegu v poletnih mesecih.

Pretekla smučarska sezona je bila končana konec marca. S tem pa je za nas nastopilo pomembno obdobje. Tekmovalne čevlje SR 84, ki so bili seveda preizkušeni že prej v fazah razvoja, so maja, junija, julija in avgusta preizkusili tekmovalci, ki naj bi jih uporabljali. Na osnovi njihovih ugotovitev in pripomb so strokovnjaki čevlje še izpopolnili in jih prilagodili tudi posebnim posameznih tekmovalcev.

Vzporedno pa so se v teh mesecih sestali tudi organi »YU SKI POOL«: skupščina, izvršni odbor in grupacija čevljev. Na teh organih je tekla razprava o planu priprav reprezentanc za prihodnjo sezono, o virih sredstev, posebej aktualna pa je bila razprava o opremitvi tekmovalcev.

S smučarskimi čevlji opremljajo naše alpske reprezentance firme ALPINA, SAN MARCO, DYNAFIT in LANGE. Največ so govorili o nadaljnjem sodelovanju firme San Marco, ki zaradi finančnih težav ni poravnala svojih obveznosti do YU SKI POOL. Sprejet je bil sklep, da firma ostane član YU SKI POOL, če bo svoje obveznosti poravnala v kasnejšem roku, v nasprotnem primeru pa preneha njeno članstvo.

Glede na tak položaj so naš tekmovalni čevlji testirali tudi nekateri člani A reprezentance, ki sicer uporabljajo druge čevlje. Po testiranjih se je za prestop na Alpino odločil GREGA BENEDIK, 19-letni tekmovalec, doma iz Žirovnice, sicer član SK Jesenice. Grega se je v zadnjih dveh sezonah krepko zasidral med tekmovalci svetovnega pokala, saj je po zadnji sezoni na FIS lestvicah tako v slalomu kot v veleslalomu okrog 60. mesta na svetu, pri čemer je iz sezone v sezono strmo napredoval.

Drugi predstavnik ALPINE v svetovnem pokalu v prihodnji sezoni pa bo, kot veste, TOMAŽ ČIZMAN, že »star Alpinec«, za katerega bo to prva sezona v najvišjem tekmovalstvu. V A reprezentanco se je uvrstil po dobrih nastopih v prejšnji sezoni in za njegovih 16 let je to velik uspeh. Za ta dva tekmovalca bomo torej še posebej držali pesti, ko bomo spremljali zagrizene boje najboljših smučarjev sveta.

Seveda ne smemo pozabiti na naše predstavnike v ostalih ekipah, ki prav tako lepo napredujejo. Tako se je Jože Lavtičar uvrstil v B reprezentanco Jugoslavije, Sašo Robič pa se je z izrednimi rezultati v pionirski konkurenci uvrstil v mladinsko reprezentanco.

Omenimo naj še, da se je poleg tistih tekmovalcev in tekmovalk, katere smo opremljali že v preteklih sezonah, letos odločilo za naše čevlje še nekaj perspektivnih tekmovalcev v mladinskih in pionirskih ekipah.

Takšen je torej položaj pred bližajočo sezono. Dva tekmovalca v svetovnem pokalu in vse večje število mladih nas seveda obvezuje, da bomo v sezoni zagotovili kvaliteten servis. V pretekli sezoni smo na tem področju pridobili prve izkušnje in tudi ugled. Menim,

da smo za naslednjo sezono sposobni zagotoviti dober servis, če upoštevamo naslednje: delo vodje tekmovalne službe bo opravljal prof. Janez Šmit, v pretekli sezoni pa so si naši delavci pri delu s tekmovalci nabrali precej izkušenj (na terenu predvsem serviser Lojze Oblak in Tone Kavčič, pri izdelavi čevljev po zahtevah posameznih tekmovalcev pa tudi delavci razvoja športne obutve). Vse to nam po mojem mnenju omogoča zagotoviti ustrezen servis tudi najboljšim smučarjem. **Posebno bo pomembno čimboljše sodelovanje med serviserji, ki bodo na terenu, in delavci v razvoju športne obutve, ki bodo morali po potrebi izdelati popravke in dopolnila ali pa iskati nove rešitve.**

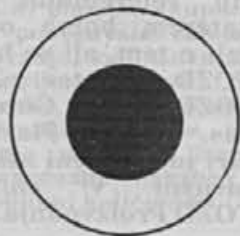
V prihodnji sezoni naj bi se torej kot Alpina začeli dokazovati v tem, ali smo sposobni zagotoviti vrhunsko kakovost. Zahteve tekmovalnega smučarja morajo biti nov motiv, ki nas bo silil v razvoj in izboljšave.

Tekmovalcem, ki pri tem sodelujejo z nami in s tem postajajo na določen način del Alpinine, pa želimo na tekmah veliko uspehov in športne sreče!

TOMAŽ KOŠIR

4. septembra so našo delovno organizacijo obiskali Viktor Avbelj, predsednik predsedstva SRS, dr. Marjan Breclj, podpredsednik predsedstva SRS, Tone Bole, član predsedstva SRS in Zdravko Krvina, medobčinski sekretar ZK

PRED VOLITVAMI MISLIMO NA NAJBOLJŠE

Ob koncu letošnjega leta in v prvi polovici prihodnjega leta bodo potekale volitve v vse organe krajevne skupnosti, občine, republike in zveze, kakor tudi v vseh družbenopolitičnih organizacijah.

Ze pred dopusti je potekla prva aktivnost za evidentiranje kandidatov za vse samoupravne interesne skupnosti, katerih delegacije delegirajo krajevne skupnosti. Družbenopolitična aktivnost naj bi potekala za vsako okolje oziroma interesno področje posebej. V krajevni skupnosti smo se dogovorili, da naj ta aktivnost poteka vzporedno in bomo začeli z evidentiranjem vseh potrebnih kandidatov za vse organe krajevne, občinske in ostalih skupnosti, kakor tudi za družbenopolitične organizacije. Tako bomo skrajšali čas evidentiranja in se ognili ponavljanju nekaterih del. V delovnih organizacijah bo postopek za priprave na volitve podoben kot v krajevni skupnosti. V krajevni skupnosti in delovnih organizacijah, ki sta osnovni okolji za ves volilni sistem, bo treba najbolj paziti na to, da bomo evidentirali in volili take delegate za posamezna področja, ki bodo sposobni dati največ. Le s tem bomo lahko koristili sebi in širši družbeni skupnosti.

Ivan Capuder

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Odločali bomo o združitvi TOZD

Čez nekaj dni, to je 17. septembra, bo v naši delovni organizaciji referendum, na katerem bomo odločali o tem, ali se bodo TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri in tehnični sektor združili v enotno TOZD Proizvodnja.

Referendum bo izveden po precej obsežnih pripravah. Te priprave segajo v lansko leto, ko smo se ob stalno ponavljajočih se težavah začeli spraševati, ali smo res najbolje organizirani. Analize so pokazale, da so v naši organizaciji številne slabosti, zato je bil pripravljen nov predlog. Ta predlog vsebuje kot pomemben del tudi združitve treh proizvodnih TOZD v enotno temeljno organizacijo.

Upam, da ste člani kolektiva z vsebino predloga seznanjeni, saj smo ga obravnavali na družbenopolitičnih organizacijah v mesecu maju, objavljen je bil v junijski številki glasila Delo-življenje in obravnavan na zborih delavcev v mesecu juliju.

Od združitve TOZD in ostalih sprememb or-

ganizacije predlagatelj pričakujemo predvsem:

– boljšo organizacijo in usklajevanje (koordinacijo) dela

– večjo specializacijo dela v razvojno-pripravljalnih službah in kasneje v proizvodnji,

– tesnejšo povezavo razvojno pripravljalskih služb s proizvodnjo,

– poenostavitev poslovanja med sedanjimi TOZD

– zmanjšanje nekaterih stroškov (stroški plačilnega prometa ipd.)

– zmanjšanje režije, ki mora biti posledica bolj smotrne (racionalne) organizacije.

Ob tem pa bo potrebno, zlasti glede na velikost TOZD Proizvodnja, ustrezno poglobiti delo samoupravnih organov. Menim, da bo potrebno posvetiti več pozornosti predvsem vsebini samoupravnega odločanja, ne pa izgubljati se v formalizmu.

Upam, da je vsak član kolektiva dovolj informiran, da bo lahko po svoji presoji odločil o tem, ali se strinja z združitvijo tozdov ali ne. Od skupne odločitve vseh je odvisno, ali bomo izvedli predlagane spremembe.

TOMAŽ KOŠIR

Prizor iz težke montaže

Ob rob sklepom delavskih svetov

Delavski sveti so na sejah, 26., 27. in 28. avgusta 1981 obravnavali ukrepe za omejevanje administracije, s katerimi bi preprečili nadaljnje širjenje administracije, v perspektivi pa jo pozikovali celo zmanjšati. Sprejeti so bili naslednji sklepi:

– komisije za delovna razmerja od 1.9.1981 dalje ne smejo razpisovati del in nalog administrativnega značaja, brez predhodnega pismenega soglasja direktorja DO. Za izvršitev sklepa so osebno odgovorni predsedniki komisij in vodja kadrovske službe;

– od 1.9.1981 se prepoveduje premeščanje iz produktivnih del na dela in naloge administrativnega značaja. Za izvršitev sklepa je odgovoren vodja kadrovske službe;

– v primeru potreb po delavcih v režiji, je treba le-te pokriti z iskanjem rezerv znotraj skupnih služb. Za izvršitev sklepa so odgovorni vodje sektorjev.

– V okviru priprave plana za leto 1982 je potrebno posebno pozornost posvetiti številu zaposlenih v režiji ter poiskati možnosti za zmanjšanje administracije. Za izvršitev tega sklepa so odgovorni vodje sektorjev in tozdov.

Nato so delegati soglasno potrdili predlog za povišanje osebnih dohodkov še za 10% s tem, da se poveča koeficient uspešnosti delovne organizacije od 1,15 na 1,25 od 1.8.1981.

Glede na to, da je bila na zborih delavcev, dne 15. in 16. julija sprejeta pobuda za reorganizacijo proizvodnih TOZD in tehničnega sektorja ter sklepi o organiziranju

TOZD Proizvodnja, so delegati sprejeli sklep o razpisu referenduma za sprejem sklepov o organiziranju TOZD Proizvodnja, ki bo 17.9.1981.

Obravnavali so še predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana INDOK centra in lokalne radijske postaje (LRP) občine Škofja Loka za obdobje 1981–85. Sporazum bo obravnavalo skupaj 145 podpisnikov v občini in bo veljal od 1.1.1982, če ga bo podpisalo več kot polovica podpisnikov.

Glede na to, da je samoupravni sporazum za žirovske delovne organizacije v finančnem pogledu nekoliko ugodnejši kot sedanje združevanje sredstev za delovanje radia v krajevni skupnosti (sedaj Alpina prispeva okrog 550.000.– dinarjev letno, po sporazumu pa bi odpadlo na Alpino le 350.000.– din letno), so delegati sprejeli sporazum v predloženem besedilu.

Delegati so obravnavali in potrdili še naslednja sklepa:

– Odobri se kritje stroškov pogodbenega avtobusa za prevoz otrok z Vrsnika in Žirovnice, v deležu, ki odpade na DO Alpina;

– Potrdi se sprememba 13. člena samoupravnega sporazuma za devizni režim.

Delavski svet TOZD Obutev Žiri je obravnaval še samoupravni sporazum o sovlaganju v DO Utok Kamnik.

Glede na to, da se v zadnjih letih srečujemo z vedno večjimi težavami pri zagotavljanju materialov, predvsem tistih, ki so izdelani iz naravnega usnja, smo se v DO Alpina pričeli dogovarjati z Utokom iz Kamnika, ki je proizvajalec svinjске-

V sekalnici so se hitro privadili na novo okolje

dogovarjamo se – dogovorili smo se

ga usnja, za dolgoročnejše povezovanje.

Na osnovi sorazmerno ugodnega finančnega rezultata v letošnjem letu imamo možnost za takšno sovlaganje in delegati so soglasno sprejeli sklep, da se potrdi samoupravni sporazum z Utok Kamnik o sovlaganju 6.000.000.— din za dobo 10 let s 4% obrestno mero in 5-letnim moratorijem, (torej bo odplačevanje posojila mirovalo 5 let), in aneks o dobavah Utoka Alpini v količini 72.000 kv. m letno, s 25% povečanjem po letu 1983.

Za podpis sporazuma in dodatka aneksa se pooblasti vodjo TOZD in direktorja. Sporazum pa bomo podpisali le pod pogojem, da Utok prične s predvidenimi rednimi mesečnimi dobavami materiala.

pov sprejel še sklep o nabavi stroja za injekcijsko brizganje BELMATIK 1250/380 E in sklepe o odpisih, ki so nastali zaradi reklamacij inozemskih kupcev podplatov.

Delavski svet TOZD Prodaja je na svoji seji sprejel še naslednje sklepe:

– za izdelavo glavnega projekta za adaptacijo prodajalne Alpina Zagreb I. se odobri okrog 900.000.— din;

– za adaptacijo prodajalne Alpina Ziri I. se odobri dodatna sredstva, v višini 500.000.— din;

– za prodajalno Alpina Varaždin se odobri sredstva v višini 520.000.— din za nakup opreme za športni program;

– odobri se sredstva v višini 380.000.— din za nakup

Montažna hala po selitvah trakov

Vodja TOZD Jaka Bogataj je poročal, da smo v bitki za izpolnitev plana izvoza in pridobitev potrebnih deviznih sredstev, uspeli dobiti naročilo 120.000 parov škornjev, ki bi jih bilo potrebno izdelati še letos. To pa pomeni dodatno delo, predvsem za šivalnice ter montažo šal.

Delegati so se strinjali, da se naročena količina obutve prevzame, da pa je treba zagotoviti nemoten potek proizvodnje, zato so soglasno sprejeli sklep:

Od 1. septembra 1981 bodo v šivalnicah (620, 820 in Rovte) delali vse sobote, in sicer dopoldne 6 ur in popoldne 6 ur. Ko pa bo mogoče, bosta tudi obe izmeni montaže šal ob sobotah delali po 6 ur.

Nazadnje so delegati obravnavali še reklamacije naših inozemskih kupcev in sprejeli sklepe o odpisih ter potrdili samoupravne sporazume o odstopu deviznih pravic po priloženem seznamu.

Delavski svet TOZD Plastika je poleg navedenih skle-

opreme za športni program v prodajalni Alpina Banja Luka III:

– za prodajalno Alpina Bjelovar I. se odobri sredstva v višini 320.000.— din za tekoče vzdrževanje in nakup razstavnih vitrin;

– odobrijo se sredstva za nakup lokala v Titogradu;

– v mesecu septembru se odpre nova prodajalna Alpina Metlika.

Delavski svet TOZD Obutev Gorenja vas in DSSS nista imela dodatnih točk.

Delavski svet delovne organizacije je potrdil sklepe delavskih svetov TOZD, DSSS in 10. seje odbora za izobraževanje. Imenoval je tudi komisijo za izdelavo elaborata in mikroorganizacijske sheme TOZD Proizvodnja v naslednji sestavi:

Tomaž Košir, Janez Bohinc, Anton Klemenčič, Daniel Vehar, Miro Kavčič in Boris Markelj.

A. K.

Prvi koraki resnega povezovanja

Do nedavnega je pojem »Povezovanje v procesu reprove-rige« (reprodukcijske verige) pomenil v glavnem le geslo ni pa imel globjega političnega in gospodarskega pomena. Vzrok za neresnosti na tem področju je bilo preveliko povpraševanje in ponudba izdelkov (konjunktura) in nobena delovna organizacija ni čutila prave potrebe po medsebojnem povezovanju.

V začetku leta 1980, s pojavom ogromnega deviznega primanjkljaja, pa se je položaj bistveno spremenil in je pove-zovanje na področju oskrbovanja z repromateriali postalo nujnost vsake delovne organizacije. Vsaka delovna organizacija je ugotovila, kako je odvisna od dobaviteljev potrebnih surovin in da brez vlaganja in skupnega nastopa ter dogovarjanja ni mogoče nemoteno poslovati.

Združenje usnjarske predelovalne industrije je na svojih zasedanjih ugotavljalo, da smo v Sloveniji vse premalo napravili na področju uravnovešenosti med zmogljivostmi (kapacitetami) usnjarske industrije in potrebami čevljarke industrije. V celoti so s proizvodnjo prekinili v Konusu in v Toko. V velikih težavah sta že nekaj let Utok iz Kamnika in Tovarna usnja Šoštanj. V znosnih razmerah posluje samo Industrija usnja Vrhnika s TOZD Vrhnika in Šmartno. Da bi se tako stanje nadaljevalo in da bi zadostili lastne potrebe slovenske čevljarke industrije so vse tovarne čevljev na področju Slovenije podprle pobudo za ustano-

vitev planske skupnosti za preskrbovanje vseh vrst usnja.

Cilj planske skupnosti, ki bo povezovala celotno poslovanje, od klavniške industrije, usnjarske in čevljarke, je v zagotavljanju ustrezne surovine, povečanje možnosti izvoza in pravočasne oskrbe s potrebnimi količinami.

Eden prvih korakov na tem področju je skupno vlaganje v Utok Kamnik. Delež vlaganja finančnih sredstev v Utok je bil izdelan po ključu odkupa usnja v Utok Kamnik. Po tem izračunu je delež Alpine 6.000.000,00 din. Sistem poslovanja in pogoji so z ozirom na vloženi delež posebno določeni s samoupravnim sporazumom med Utok in delovno organizacijo, ki je sovlagatelj za modernizacijo tovarne usnja v Kamniku.

Poleg te oblike povezovanja je Alpina povezana z večjim številom delovnih organizacij na osnovi samoupravnih sporazumov o poslovno tehničnem sodelovanju. Na osnovi takih sporazumov so sklenjeni tudi dogovori o odstopu deviznih sredstev za določen izdelek, katerega kupec je Alpina.

Pri povezovanju pa nikakor ne smemo pozabiti na pravilo, da se lahko uspešno povezuje samo tista delovna organizacija, ki je ekonomsko močna in ima jasno začrtano pot svoje-ga razvoja. Prav na tem področju in za doseg tega cilja pa imamo v Alpini kljub primerni organiziranosti še veliko stvari, ki jih moramo izboljšati.

Jože Bogataj

Kako ustvarjamo

Po selitvah proizvodnih trakov

Že v prejšnji številki našega glasila smo širše pisali o selitvah trakov v montaži, zato nas je zanimalo, kakšne so razmere v montažni hali po dopustu. Vodje oddelkov in mojstri so povedali:

Janez SMEH:

Delo samo bo pokazalo, če smo se pravilno odločili. Zatenkrat lahko le rečem, da je prostora premalo.

Omenil pa bi nekaj drugih težav, s katerimi se srečujemo že dlje časa, oziroma tudi po dopustu.

Janez Smeh – vodja težke montaže

Tekoči trak je sicer za lepšno obutev primeren, nikaikor pa ne za gozjer šivano izdelavo, saj ni primernih vozičkov. Tudi s stroji imamo težave, zlasti za gozjer šivano izdelavo. Sicer pa mislim, da so obstoječi stroji in naprave dobro vzdrževane, saj so vzdrževalci le-te urejevali tudi med kolektivnim dopustom. Mislim, da ne bomo smeli pozabiti na nekatere izdelave (gozjer), pa tudi moško obutev bi kazalo delati. Morda bi, po mnenju nekaterih, s tem še bolj zakomplicirali planiranje proizvodnje in razdrobili proizvodne zmogljivosti, vendar menim, da bi se to izplačalo, saj bi morda lahko izločili marsikaj drugega. Zavedam se, kako pomembne so devize, vendar se sedaj zgodi, da delamo tudi le po 70 parov posameznega artikla, kar pa je ekonomsko popolnoma neutemeljeno, saj take količine povzročajo velike težave v proizvodnji. Težiti bi morali k temu, da bi delali vsaj 3000 parov posameznega artikla.

Menim, da bi se morali vsi skupaj bolj zavzeti, da bi proizvodnja res dobro potekala, ker je od tega odvisna količina

in kakovost in s tem finančni rezultat. To velja tudi za težave z materiali, ki se ponavljajo neprestano. Mislim, da bi morali bolj načrtno raziskovati tržišča materialov, torej vnaprej onemogočiti sedanje vsakdanje težave.

V teh razmerah je seveda nemogoče postavljati ustrezne norme, saj so menjave prepogoste. Isto velja tudi za samo organizacijo na traku.

Kljub vsem tem problemom mislim, da je kvaliteta v okviru predvidenega odstotka, po storilnosti pa smo seveda pod planom.

Še nekaj bi omenil ob tej priliki: delovna disciplina je sicer kar dobra, težave nastopajo predvsem ob ponedeljkih, zlasti takrat, ko je v nedeljo kakšna zabava. Zato predlagam, da bi zabave organizirali vsaj en dan pred tem, nikoli pa ne tisti dan, ko je drugi dan delovni. Poudaril bi, da bomo morali delati tako, da nam bo tržišče priznalo blago in ne moremo vedno računati, da bo vse šlo kar samo...

Vinko PODOBNIK:

Za delavce v lahki montaži se s selitvijo pogoji niso bistveno izboljšali. Trak ima pre-

Vinko Podobnik – vodja lahke montaže

Stefan Kopač – mojster v sekalnici

malo prostora, na koncu pa je tudi prepih, kar bo treba do zime še urediti. Računam pa, da se bo novi transporter kmalu vključil in to bo ugodno. Upam tudi, da bodo spravljalnico strojev preselili, s čimer bi pridobili potreben prostor, ki nam ga primanjkuje tudi na reklamacijah.

Montažni trak je v redu, imamo pa nekaj zastarelih strojev; potrebno bi bilo nabaviti stroj za termo cvikanje stranic, stroj za pribijanje peta obnoviti ali še enega nabaviti, stroj za cvikanje zgiba je prav tako izrabljen.

Odsesavanje, ki je večer problem, je sedaj rešeno pri vsakem stroju posebej, in sicer z vodnim odsesavanjem, to velja še posebej za stroje za kosmatenje, potolčenje strojno, pri uravnavanju spodaj...

Zaradi odsesovalnih naprav bo sedaj seveda na traku še manj prostora za bolj zahtevne izdelave.

Po dopustu smo začeli brez posebnih zastojev, razen prvi dan, ko je bilo treba vse še pripraviti.

Sedaj spet nastopajo stari problemi, to je pomanjkanje

materiala in dnevno izdelamo namesto 1000 parov 800 parov, čeprav proizvodnja – izvoz za Sovjetsko zvezo in izdelava škornjev na drugi izmeni, lepo poteka.

Štefan KOPAČ:

Na novem prostoru smo se kar hitro udomačili. Mislim pa, da bo zlasti za pomladansko proizvodnjo zelo tesno.

Stroji pri nas sicer dobro delajo, vendar so nekateri že dotrajani. Transport je urejen nekoliko drugače kot na montažnih trakovih, saj zaradi različnosti izdelav ni možno imeti takega transporta. Pomagamo si s krajšimi ročnimi transportnimi trakovi, marsikaj pa je treba tudi prenesti.

Velika pridobitev je novo centralno odsesavanje, ki je bilo pred kratkim postavljeno. Le-to zelo dobro deluje in ni nevarnosti, da bi prišlo do kakšnih požarov, saj imamo opravka z materiali, kjer ni kovinskih delcev. Kot vedno in povsod imamo težave s pomanjkanjem materialov, saj je treba artikle stalno menjavati...

Kako ustvarjamo

Orodjarno čaka veliko delo

Orodjarna v Alpini se je razvijala hkrati s TOZD Plastika, to je od leta 1972 dalje. Danes nekoliko upada proizvodnja poliuretanskih izdelkov in kot vse kaže bo še bolj. Na drugi strani pa se kažejo velike možnosti razvoja prav kovinske orodjarne in to ne samo za notranje tovarniške potrebe. Tudi tržišče v domovini in tujini se na tem področju širi. Ob tem pa nastajajo problemi, saj je pogosto nemogoče v tako kratkem času izdelati toliko stvari, zlasti še, če oprema ni najbolj sodobna. Kaj trenutno delajo in kaj nameravajo v prihodnje, boste izvedeli v naslednjem pogovoru.

Roman Berčič — vodja kovinske orodjarne:

Res, s kovinsko orodjarno smo začeli tedaj, ko se je začela razvijati plastika. Pobudo za to je dal tedanji vodja TOZD Plastika ing. Beovič in tako smo se Vili Treven, Franc Mohorič in jaz odpravili v Italijo na prakso, kjer smo dobili nekatere osnovne informacije za izdelavo orodij. Pomembno vlogo v tem začetku ima seveda tudi sedanji vodja nekovinske orodjarne Ivan Podobnik, ki je bil modelni mizar in je zato poznal nekatere rešitve.

Lahko trdim, da je v času delovanja ing. Beoviča v Alpini orodjarna napravila največji korak, kasneje smo se lotili nove tehnologije, med drugim direktnega litja. Velja omeniti način dela z epoksi smolami in metalizacijo za potrebe pri izdelavi poliuretanskih form.

Naslednji korak je bila izdelava modelov za smučarske čevlje, za kar pa je bil pogoj seveda kopirni stroj, za asimetrično kopiranje (to je trodimenzionalno kopiranje po modelu). Začeli smo z intenzivnim delom za izdelavo form (orodij za vliivanje manšet). Potrebne so bile nekatere tehnične izpopolnitve v obstoječem strojnem parku. Ne smemo pozabiti na pomemben na-

predek — uvedbo galvane, ki smo jo začeli uvajati, ko je v Alpini še delal mag. Fister.

O samem razvoju plastike in še več seveda orodjarne bi lahko govorili še veliko. Vendar za to danes ni časa, ker je dela v tem trenutku dovolj. Ukvarjamo se z izdelavo šestih orodij za šale, do spomladi pa naj bi izdelali še 11 manšet in druga orodja za sestavne dele smučarskih čevljev. Izdelujemo tudi orodje za pete z imitacijo spodnjega usnja ter podplate za klinaste pete.

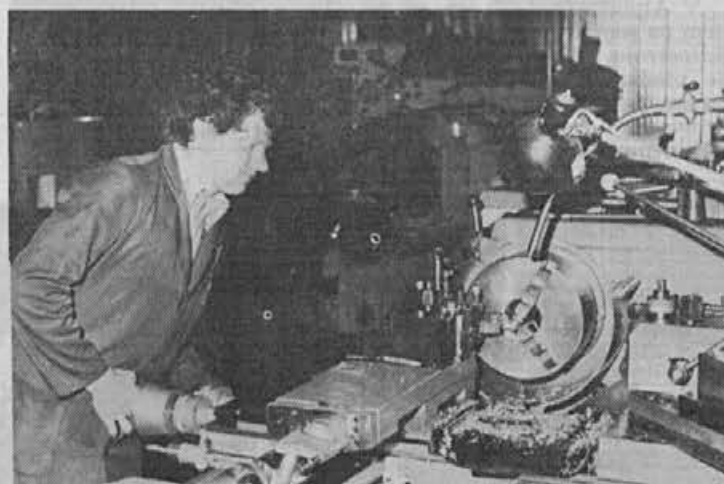
Svojo perspektivo vidimo predvsem v okviru Alpine. Vse pa kaže, da bomo kmalu premajhni, če bodo zahteve tako velike. Že sedaj imamo pogosto probleme z roki. Sicer menim, da je orodjarna zelo močno povezana s proizvodnjo plastičnih izdelkov, saj je naše delo nemogoče popolnoma ločiti. To bo treba upoštevati tudi pri novi organizaciji.

Delali bomo tudi za naročnike izven tovarne, na primer za Planiko notranjke, stalno sodelujemo z Gostolom iz Nove Gorice, z IMP livarna Ivančna Gorica in drugimi.

Pri zahtevah tržišča pa seveda velja omeniti, da svoje obveznosti lahko izpolnimo le, če imamo do-

Roman Berčič: »Najvažnejši so ljudje in njihovo znanje«

»Kopirna stružnica je zelo kvalitetna,« pravi Milan Oblak

volj sodobne stroje, kar pa za naše ne bi mogel trditi. Nujno bo obnoviti nekatere stroje, oz. kupiti nove. Tako razmišljamo o nabavi novega kopirnega stroja in gradirnem pantografu ter napravi za elektroerozijo.

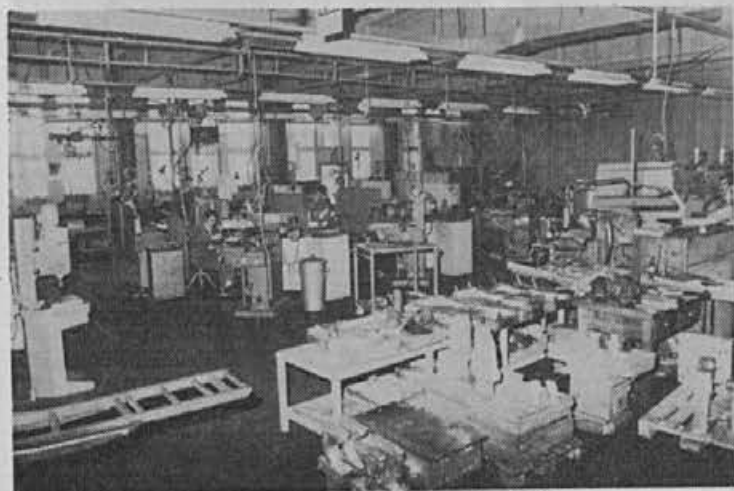
Seveda je vse odvisno od ljudi in lahko rečem, da imamo kar dobro usposobljene delavce. Nekateri imajo dolgoletne izkušnje, drugi primerno šolsko in strokovno izobrazbo in delo kar lepo teče. Imamo tudi nekaj

učencev v gospodarstvu, ki se bodo sčasoma vključili v delo.

Milan OBLAK:

Delam na kopirni stružnici, trenutno ekscentrične dele za sestavo manšete. Delo je zelo natančno, vendar sem kar zadovoljen. Stružnica je kvalitetna in z njo je možno izdelovati najrazličnejše dele za orodja; orodje za pete, zelo zahtevno orodje za izdelavo tokov za daljnogled, orodja za napise na šolah ipd.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Pred kovinsko orodjarno je velika perspektiva

Kako ustvarjamo

Vinko Treven: kar hitro sem se znašel v novem okolju

(Nadaljevanje s 5. strani)

Vinko TREVEN:

V Alpini sem šele od spomladi letos. Prej sem delal v Avtomontaži kot kovinostrugar. Doma sem iz Smrečja in sedaj imam boljše avtobusne zveze, zato sem se tudi odločil za spremembo zaposlitve.

V novo delovno okolje sem se kar hitro vključil in lepo se razumemo.

Delo na kopiranju mi je všeč. Treba pa je biti zelo pazljiv, zlasti pri nastavitvi novih modelov in pri vodenju vodila po modelu, ker je od tega odvisno, kako je oblikovan nov kovinski izdelek.

Bojan BOGATAJ:

V Alpini sem že 5 let, pred tem pa sem kot strugar delal v Litostroju. Moje sedanje delo je predvsem za Gostol, izdelujem pa vizomatik plošče za odlivanje v pesek. Delo je zelo zahtevno in natančno.

Stroj na katerem delam – stroj za rezkanje – je dober, le rezkalne glave bi bilo treba še preskrbeti.

O osebnih dohodkih bi povedal le to, da so pri nas nižji kot so drugje na podobnih delovnih opravilih.

Anton ČEFERIN:

Ukvarjam se z ročno obdelavo zahtevnejših izdelkov in brušenjem. Trenutno izdelujem kar tri orodja hkrati za Iskro. Pri delu mi je za osnovo tehnična skica, vendar je to premalo. Vedno moram natančno razmisliti, kako naj bodo obdelani posamezni deli, da jih bo možno pravilno sestaviti. Gre namreč za izredno zahtevne izdelke, ki jih moram v delovnem procesu pogosto obdelovati tudi strojno. Vsako orodje ima svoje značilnosti in te posebnosti je treba vedno upoštevati, sicer ni pravega rezultata.

Vinko VOLJČ:

Deset let sem delal v čevljarški stroki; kasneje sem se vključil v večerno kovinarsko šolo in sedaj sem že 5 let orodjar. Izdelujem orodje za vlivanje peta, pri čemer imam včasih probleme z neustreznimi šablonami. Včasih pogrešam tudi več ročnega orodja. Če bo prišlo do kakšne presusmeritve, se bom pač lotil drugih del v orodjarni, na primer »izdelovanje form« ali katekole strojne obdelave.

Konrad JEREB:

Z graviranjem se ukvarjam že od vsega začetka, to je od leta 1973.

Pri delu se moram predvsem zavedati, da opravljam zadnjo fazo na izdelku in če naredim napako, je vse dotedanje delo zaman. Posebno zahtevno je graviranje krivih žigov na formah, kjer je potrebno kar petkrat centrirati v pravilnem za-

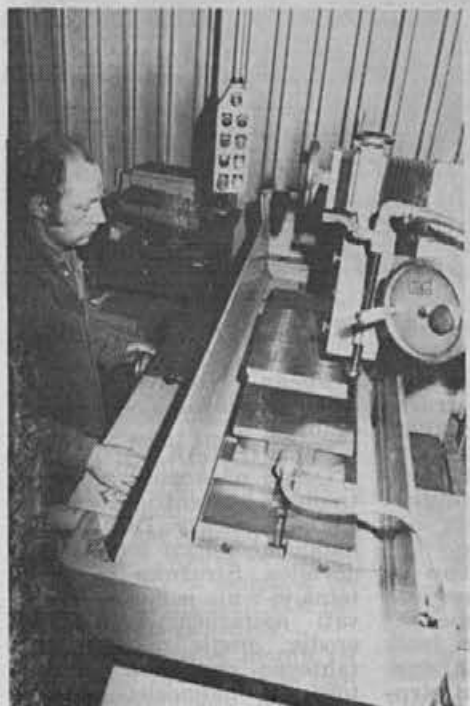
poredju, potem pa skrajno posebno in pazljivo voditi vodilo ob šablono, ker je najmanjša napaka lahko usodna. Zaradi drobnih opilkov moram pogosto delati tudi pod masko, kar je še posebno neprijetno poleti. Osebnih dohodki sicer niso slabi...

Roman ŽUST:

V kovinski orodjarni se z ročno obdelavo ukvarjam kot orodjar tri leta in pol. Izdelujem nove ali popravljam stare forme in pri šalah prilagajam kopita. Obdelava je predvsem rezkanje z zračno pištolo, poliranje in druga strojniška obdelava. Med najbolj zahtevna dela pa sodijo šale Orion št. 5,5, katero smo v Alpini izdelali kompletno. Pri delu pogrešam več rezkarjev za zračno pištolo, ker se le-ti pri obdelavi tudi lomijo. Sicer mi je delo kar všeč, zanimivo je, človek se stalno izpopolnjuje...

Konrad Jereb: »Delo je zelo natančno«

Tone Čeferin ima dela čez glavo

Vinko Voljč pripravlja orodja za vlivanje peta

»Stroj je v redu, le rezkalne glave potrebujemo,« meni Bojan Bogataj

Kako ustvarjamo

V nekovinski orodjarni pravijo: škoda, da se je tako končalo

Ivan PODOBNIK: – vodja nekovinske orodjarne:

V začetku smo v nekovinski orodjarni začeli z majhnimi koraki, kasneje smo zelo napredovali, saj smo se lotili nekaterih zahtevnih tehnoloških postopkov. Med njimi velja omeniti metalizacijo, s katero smo izredno veliko prihranili pri materialih, ki smo jih prej uvažali. Naše delo je zelo povezano z delom v kovinski orodjarni in kot kaže bomo v prihodnje združeni, kajti z upadanjem proizvodnje polietanskih izdelkov bo manj dela tudi za nas. Prav gotovo pa bo potrebno ob tem obdržati nekatere naprave in stroje za izdelavo vzorcev. Velika

škoda bi bila, da bi uničili in zapostavili vse, kar smo v teh letih razvili. Še kakšen podatek za tiste, ki dela v nekovinski orodjarni niso mogli spremljati tako neposredno: na mesec smo izdelali kar do 60 orodij oz. okrog 600 letno. S posebnim odtapljanjem orodij smo prihranili pri zlitini kositra in bizmuta več kot tona tega materiala na leto, kar predstavlja veliko vrednost. Razvili smo izredno praktični postopek razmnoževanja orodij s pomočjo modela iz silikonskega kavčuka, ki je praktično neuničljiv, razmnoževanje pa je izredno hitro. Skratka, kar škoda je, da se je tako končalo...

Ivan Podobnik – vodja nekovinske orodjarne

Predstavili smo predvsem ključna delovna opravila v kovinski in nekovinski orodjarni in delavce, ki ta opravila opravljajo. Kar hitro lahko ugotovite, da ljudje svoje delo poznajo, strokovno rešujejo vse probleme, razmišljajo tudi o prihodnosti. Za to pa lahko trdimo, da je kljub nekaterim trenutnim težavam perspektivna in verjetno ekonomsko dokaj donosna. Prav gotovo bi kazalo bodoče proizvodne usmeritve graditi na zanesljivih tržnih možnostih in ekonomski uspešnosti.

Vinko Kavčič iz nekovinske orodjarne pri delu

Tekst: Nejko Podobnik

Foto: Franc Jesenko

V prodajni mreži investicije v okviru možnosti

»Pomembno je, da zagotovimo nemoteno obnavljanje prodajnih zmogljivosti v maloprodajni mreži, zato smo izdelali generalno usmeritev, ki predvideva obnovo preko 20 prodajaln in seveda odprtje nekaterih novih. Tudi s sredstvi, kot kaže, ne bo posebnih težav,« je povedal vodja maloprodajne mreže Ivan Capuder.

Menil je tudi, da ne smemo zanemariti nobenih možnosti, kjer ekonomska računica kaže utemeljenost investicije. Veliko investicij bo manjšega obsega, to pomeni pod staro milijardo.

Za tiste, ki jih morda zanimajo podrobnosti: v

bližnji prihodnosti računamo na prodajalno v Titogradu in Metliki, usposobiti prodajalno v Žireh in prodajalno za prodajo obutve slabše kvalitete in obutve, ki ni več v modi; končno bo treba urediti prodajalno v Varaždinu za prodajo športne opreme; računamo tudi na nakup v Valjevu in Novem Sadu.

V planu je še mnogo stvari in investicijskih posegov. Prav gotovo vsega ne moremo opraviti v enem letu, saj so naše ekonomske možnosti omejene. Prav zato pa je pred obnavljanjem ali odpiranjem novih prodajaln potrebna temeljita ekonomska analiza.

N. P.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

na temo: KAKO LETUJEMO

V razgovoru so sodelovali: Alojz OREŠNIK, Silva PIVK, Silvo ŽAKELJ, Boris PEČELIN, Hermina CANKAR — referent za družbeni standard, Marta MLINAR — vodja kadrovske službe in Milena KROLNIK — predsednica komisije za življenjske in delovne pogoje pri konferenci OO sindikata.

Razgovor sta vodila Srečko ERZNOŽNIK in Neško PODOBNIK, zapiske je uredila Anuška KAVČIČ.

1. Kako in kje ste letovali letos? Kaj menite o razmerah, kjer običajno letujejo delavci Alpine? Ocenite primernost regresa tudi v primerjavi s cenami v letoviščih. Kakšni so vaši predlogi za izboljšanje možnosti za letovanje večine delavcev?

Alojz OREŠNIK:

Če ocenjujem zmogljivosti in možnosti letovanja v naših hišicah in prikolicah moram najprej pripomniti, da so le-te postavljene na preveč enoličnih mestih, in sicer v kampih nižjih kategorij, kjer so ponavadi slabo urejene sanitarije, ni tople vode in tudi plaža je neprimerna za otroke in neplavalce. Prikolice so slabo označene. To pa niso samo moje pripombe, temveč najpogostejše pripombe, ki jih slišim tudi od sodelavcev, ki so letovali v naših letoviščih. Največ pripomb je bilo za Banjole, kjer je kamp v privatni lastnini in je precej neurejen, sanitarije so oddaljene, tople vode ni... Zato menim, da bi bilo potrebno prikolice prepeljati v lepša in bolj urejena letovišča, ki jih je ob naši obali že kar precej.

Glede na porast cen menim, da je regres pri nas bolj simboličen.

Predlagam, da bi za izboljšanje možnosti za letovanje večine delavcev predvsem kupili nove prikolice, razširili kapacitete v Umagu ter iskali dodatne kapacitete drugje (zakup ležišč v privatnih sobah ali nakup).

Veliko je delavcev, ki imajo malo dopusta in zato ne morejo priti vsi na vrsto med kolektivnim dopustom.

Sam sem letoval s svojim šotorom in najprej sem bil namenjen v avtocamp Lopar na

Rabu, kjer je ogromna peščena plaža, imenujejo jo tudi »raj-ska plaža«. Vendar je bil kamp že popolnoma zaseden, tako da mi ni preostalo drugega, kakor da sem se odločil za drugega. Tako sem odšel v Rovinj, kjer sem bil tudi zelo zadovoljen.

Silva PIVK:

Letos smo letovali v cenejšem kampu pri Umagu, ki zelo malo nudi, cene pa so glede na to dokaj visoke.

Mislím, da višina regresa srednje kategorije zadošča za letovanje 4-članske družine v cenejšem kampu, če računamo hrano in pijačo ter odštejemo stroške, ki bi jih s hrano imeli tudi doma. Menim, da si tudi tisti, ki ima malo denarja, lahko privoščijo dopust na morju, le da izbere cenejša letovišča, ki niso preveč oddaljena.

V cenejših kampih stane vse skupaj okrog 200.— din dnevno za dve osebi, v dražjih pa tudi do 400.— din dnevno.

Glede regresa in njegove delitve menim, da je to le bolj kot pomoč in tisti, ki ima večje osebne dohodke prav gotovo lažje več prispeva tudi za počitnice, za najbolj socialno ogrožene pa bi lahko organizirali tudi brezplačno letovanje v naših letoviščih.

Pripomnila bi še, da je sedemdnevna izmena, predvsem za letovanje v prikolicah, čisto prekratka, saj skoraj dva dni izgubiš že na pripravah, čiščenju, tako ostane le še 5 dni, kar pa je premalo.

Ko smo se pogovarjali, kam in kako bomo odšli na dopust, smo tudi ugotovili, da je precej žensk, ki na morju ne bi želele kuhati in je zato možnosti za takšen način letovanja, da je hrana preskrbljena v restavracijah, premalo; tako bi tudi tu kazalo iskati dodatne možnosti.

Silvo ŽAKELJ:

Z ženo sva se odločila le za krajše letovanje na morju, zato sva odšla v Opatijo, kjer sva stanovala v zasebnih sobah in plačala za nočnino z zajtrkom 260.— din. Če pritejem še kosilo (približno 200.— dinarjev) in večerjo približno enako, je takšno letovanje kar precej drago in z regresom, ki sva ga prejela, bi lahko na tak način letovala največ 5 dni ali še manj.

V naših letoviščih še nisem letoval in mi razmere niso dobro poznane, slišati pa je precej pripomb, da bi morali zmogljivosti razširiti, poiskati druge kraje in s tem dati delavcem bolj pestro izbiro in različne možnosti letovanja.

Višina regresa je v primerjavi s cenami majhna in ustreza le za skromno življenje v kakšnem kampu, ali pa za letovanje v Umagu, kjer so cene dokaj ugodne.

Naslednje leto se bom verjetno odločil za letovanje preko Alpine, zato želim, da bi bile prikolice postavljene v urejene kampe, s trgovinami, da bi bila obala primerna tudi za manjše otroke in da cene ne bi bile previsoke.

Boris PEČELIN:

Mislím, da je v Umagu letovanje kar solidno in cene so primerne glede na naše osebne dohodke in tudi z regresom se tu kar pokrije precej stroškov, medtem ko v drugih krajih ta dodatek res ne pomeni veliko in je potrebno precej več prispevati iz svojega žepa.

V Umagu sem bil letos zadovoljen; za zabavo res ni preskrbljeno, vendar je to nepomembno, ker se tisti, ki to želi, lahko zapelje v mesto. Ponovil pa bi, da so 7-dnevne izmene prekratke, če računaš vožnjo in še kakšen dan slabega vremena. Zato menim, da bi takšna tovarna kot je Alpina, morala imeti večje kapacitete tako na morju, kakor tudi v toplicah ali morda v hribih...

Hermina CANKAR:

Mislím, da je vprašanje, da bi imeli postavljeno kakšno prikolico še v hribih, rešeno že z regresiranjem oskrbnih dni, kajti veliko vprašanje je, če bi bila ta prikolica zasedena. Tako pa tistemu, ki želi leto-

vati v hribih, regresiramo oskrbni dan, če prinese ustrezna potrdila. Seveda pa bo potrebno želje in interese ljudi ugotoviti, zato tudi pripravljamo anketo, ki bi bila izvedena v septembru.

2. Kakšne so sedaj počitniške zmogljivosti in pogoji letovanja; kako bo v bodoče?

Težave na katere naletite običajno pri načrtovanju in organizaciji letovanj?

Hermina CANKAR:

Problemov pri razporejanju letovalcev ne poznam, ker sem bila takrat še odsotna. Razpolagamo z 10 hišicami v Umagu in devetimi prikolicami, od tega sta dve v Čateških toplih, ostale pa na morju. Res je, da so zmogljivosti za toliko ljudi, premajhne. Zasedenost pa je dobra edino v sezoni, v predsezoni in posezoni pa je vedno še dovolj prostora, razen v Čateških toplih, kjer je zasedenost dobra tudi pred sezono in po sezoni. Težave nastopajo med kolektivnim dopustom, kajti veliko je mladih družin, ki bi rade letovale v tem času in nimajo druge možnosti, ker imajo premalo dopusta. Zato menim, da je kolektivni dopust za letovanje v naših letoviščih, predolg.

Mislím, da se že precej pozna padec življenjskega standarda in vedno več je delavcev, ki si želijo letovati preko Alpine, kar je razumljivo, saj je to prav gotovo najcenejša oblika. Predvidevamo, da bomo letos lahko nabavili tri nove prikolice, treba pa bo pogledati tudi, če je možno kupiti kakšna stanovanja ali zgradbo, ki bi bila primerna za letovanje. Najmanjše ležišče je izredno drago in tudi letos za takšno obliko letovanj ni bilo prijav, prav zaradi previsokih cen.

Silva PIVK:

Možno bi bilo tudi, da bi Alpina kupila nekaj šotorov, ki bi jih posojali interesentom, kajti marsikdo bi se odpravil na morje, ker bi se tako izognil precej visokim stroškom nakupa potrebne opreme, investicija za delovno organizacijo pa ne bi bila prevelika.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Hermina CANKAR:

Razmišljamo tudi o tem, da bi kakšno prikolic postavili morda na Krk ali na Rab, kamor naši ljudje še vedno zelo radi zahajajo, čeprav je vzdrževanje prikolic, ki so bolj oddaljene, precej dražje, seveda če bi želeli postaviti prikolico na južni Jadran (v okolico Splita, Zadra, Šibenika). Delavci, ki se s tem ukvarjamo, želimo, da bi ljudje dali čimveč predlogov in bi tako lažje ustregli večini. Prav zato pripravljamo anketo.

Problem je tudi v tem, ker se inventar v prikolicah precej kviri, velikokrat tudi česa zmanjka in zato se ljudje pritožujejo. Še vedno se premalo zavedamo, da to ni naša lastnina in da je potrebno še bolj paziti, ker inventar uporablja toliko ljudi.

3. Kaj menite o potrebah letovanj delavcev? Kdaj in kako bi morali določiti višino regresa za dopust?

Predlogi za razširitev letovanja?

Marta MLINAR:

Vsem skupaj je jasno, da bomo morali naše kapacitete povečati, čeprav mogoče na račun manjšega zneska regresa. Če bi kupili večji objekt, kjer bi pridobili vsaj 10 postelj, bi prav gotovo morali nameniti več sredstev za razširitev počitniških zmogljivosti. Če pa bomo nakupovali le prikolice, bo dovolj že dosedanjih 10%, ki jih od mase za regres namenimo za investicije in vzdrževanje.

Glede na visoke cene letovanja smo mnenja, da bo nujno potrebno poskrbeti predvsem za možnosti letovanja, ki bodo bolj cenena. Tako smo letos postavili prikolice v Pineto pri Savudriji, ki je zelo blizu in ljudje so bili zadovoljni. Po drugi strani, zlasti delavci v TOZD Prodaja, težijo za tem, da bi vsaj eno prikolico postavili nižje, v okolico Šibenika ali Splita in tako še našim trgovcem približali možnosti za letovanje v naših kapacitetah. Čeprav je vzdrževanje takšne prikolice zelo drago, bo v prihodnosti prav gotovo potrebno poskrbeti tudi za to.

Letošnje izkušnje pri pripravi predloga za delitev regresa so nas naučile, da se bomo tega vprašanja prihodnje leto lotili dosti prej in sicer pred zaključnim računom. Zavedamo se, da vseh pripomb, ki so bile dane v razpravah v zvezi z delitvijo sredstev regresa, ne bomo mogli upoštevati, saj so si predlogi tako različni. Zato bo nujno že pred potrjevanjem zaključnega računa pripraviti vsaj okvirni predlog in izračune glede na planirana sredstva predvidena za regres.

Mnenja pa smo, da morajo biti višine regresa v vseh tozidih enake, čeprav so se v letošnjem letu morda kazale nekoliko drugačne težnje. Vsekakor smo mnenja, da ima pri pripravi predloga za delitev regresa glavno besedo sindikalna organizacija, saj so le-ti tesno povezani z delavci, ki dajejo pobude in pripombe. Žal pa vidimo, da so sredstva namenjena za regres, v večini primerov ne izkoristijo v prave namene. V razpravah so bile celo težnje, da se regres da tistemu, ki dejansko tudi letuje, toda po našem mnenju to še ni mogoče, saj z obstoječimi zmogljivostmi vsem delavcem še ne moremo omogočiti letovanja. Ovira je tudi kolektivni dopust, saj želi večina delavcev letovati med kolektivnim dopustom, kar pa je tudi nemogoče.

O regresu še to: razmišljamo o oblikovanju regresa za prihodnje leto. Na mnoga vprašanja naj bi odgovorila anketa, razmišljamo pa, da bi dodaten regres pripadal delavcem z nižjimi osebnimi dohodki, glede na število otrok, materam samohranilkam, za težje duševno ali telesno prizadete otroke, invalide...

4. Komisija za življenjske in delovne pogoje pri kon-

ferenci OO sindikata se je letos večkrat sestala. O čem ste predvsem razpravljali in kakšna so bila vaša stališča, zlasti do regresa?

Milena KROLNIK:

Komisija za življenjske in delovne pogoje pri konferenci OO zveze sindikatov se je letos večkrat sestala.

Razpravljali smo tudi o razdelitvi regresa. Upoštevali smo, da je regres dodatek za letovanje predvsem iz socialnega vidika in glede na to je bil razdeljen po kategorijah, kar je bilo po mnenju večine delavcev popolnoma pravilno.

Potreba delavcev za letovanje je vedno večja, medtem ko so možnosti manjše. Marsika-

tera družina z nizkim osebnim dohodkom si ne more privoščiti dopusta, ker so življenjski stroški v primerjavi z osebnimi dohodki, preveč porasli. Nujno bi bilo povečati kapacitete — nakup prikolic — saj letovanje v teh ni tako drago. Mogoče bi bilo dobro organizirati letovanje tudi v kraju, kjer imajo urejena športna igrišča. Verjetno bi marsikateri delavec z veseljem odšel na rekreativni zdravstveni oddih — v sodelovanju z rekreatorjem in zdravstveno službo. Čas bi že bil, da bi razmislili tudi o deljenem kolektivnem dopustu, 1 teden pozimi, ostalo poleti, s tem bi ustregli mnogim ljubiteljem smučanja.

ZAKLJUČEK:

Misli je torej veliko, možnosti nekoliko manj.

Na vsak način pa kaže razmisliti ali so 7-dnevne izmene v naših letoviščih dovolj dolge, če ne, seveda moramo računati na dodatne počitniške zmogljivosti.

Tudi o različnih krajih naših letovanj bi kazalo zastaviti besedo; pa o izboljšanih merilih za regresiranje. Na vsak način pa se vključimo v anketo, ki jo bo izvedla kadrovska služba v drugi polovici septembra in kateri rezultati bodo lahko pripomoček tako sindikalni organizaciji, kakor tudi strokovnim službam.

Zakaj obnavljamo pri Bahaču

Že takrat, ko smo odprli prodajalno pri »Lipetu« v Žireh, smo načrtovali, da bo to prodajalno za prodajo obutve slabše kakovosti oziroma obutve, ki ni več v modi. Menili smo, da bi morala biti odprta vsak dan. Takoj po obnovitvi smo prejeli ponudbo, da bi lokal kupili, vendar se za to iz nekaterih tehtnih razlogov nismo odločili. Lastnik je nato želel, da se čim prej izselimo, da bi lahko lokal predal. Tako smo iskali druge možnosti. Pri Bahaču smo že pred tem najeli lokal za skladiščne prostore in razmišljali smo, da bi le-te lahko preuredili v prodajalno. Položaj se je nekaj časa zapletal, sedaj pa imamo vsa soglasja in obnova se lahko začne. Naš načrt je takle. Najprej bomo adaptirali lokal pri Bahaču in začeli s prodajo. Ko bo tu prodajalno odprta, bomo zaprli in obnavljali dosedanjo prodajalno obutve v Žireh. Računamo,

da bomo tu uredili sodobno prodajalno vsem pritličju. Ko bo vse to obnovljeno, bomo imeli eno prodajalno za redno prodajo obutve; prodajalno pri Bahaču bomo, kot sem že omenil, odprli za prodajo nekoliko manj kvalitetne in zato cenejše obutve, in sicer kot samostojno prodajalno, ki bo odprta vsak dan, prav tako kot prodajalno I.

Predvidevamo, da bomo v novem trgov-

skem centru imeli prodajalno v vsem nadstropju, z urejenimi izložbami in razstavnim prostorom, tako da bomo lahko kupcu ponudili vse, kar prodajamo v drugih prodajalnah.

Končni cilj pa naj bi bila Alpinina poslovna hiša — Alpina center.

Morda še to: poleg obnove pri Bahaču bomo ob cesti uredili parkirišče, na nekdanjem vrtu pa park s klopmi.

Ivan Capuder

Bahačev vrt bo postal park ob prodajalni Alpine

Z našimi čevlji v Daulagiri

Alpinizem je športna in raziskovalna dejavnost, katere rezultati so trajni (prva osvojitve vrha, prvi vzpon čez steno, ipd.), zato pa dosegljivi le enkrat – to je prvič. Ko so bili od leta 1953 naprej doseženi vsi glavni vrhovi – 14 osemtisočakov – so naši alpinisti plezali šele v Alpah. Zatem so prišle na vrsto stene in grebeni, kjer pa imamo že nekaj odličnih dosežkov (Makalu, Gašebun, Everest, Lhotse), ki nas uvrščajo v sam vrh svetovnega alpinizma. V nekaj letih bo »problemov« te vrste zmanjkalo in vse, kar bomo zamudili, bo za nas izgubljeno. Po velikih klasičnih odpravah prehajamo na manjše »žepne«.

V primerjavi z dosedanjimi so cenejše, tudi uspeh je težje doseči, zato pa je športna vrednost podviga toliko večja. Prva te vrste bo republiška odprava v juž-

no steno Daulagirija v Himalaji.

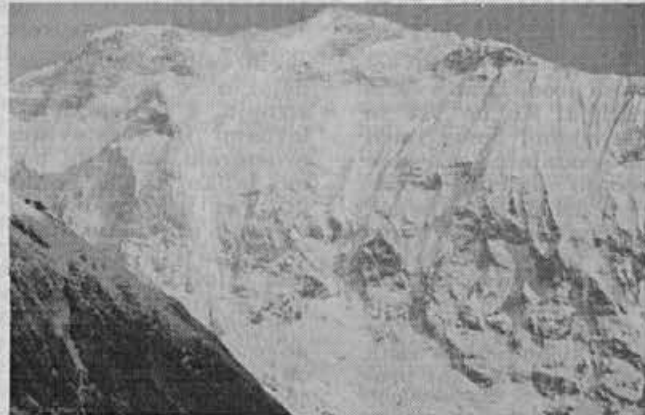
Eden izmed šestih članov te odprave, ki je odšla na pot 3. septembra, je obiskal Alpino, saj alpinisti spet nosijo naše že močno uveljavljene višinske čevlje.

Cene Berčič, 22-letni alpinist iz Kamnika, se s plezanjem po stenah ukvarja že od svojega štirinajstega leta.

Bil je tudi v jugoslovansko-poljski odpravi na Hindukuš, kjer je dosegel 7692 m visoki vrh Tirič Mir, letos pa je preplezal tudi sfingo v triglavski steni.

Stanetu Belaku, vodji odprave, Cenetu Berčiču, Jožetu Zupanu, Janezu Soboleku, Roku Kolarju in Emilu Tratniku, ki sestavljajo to odpravo, želimo čimveč uspehov v prihodnjih dveh mesecih, čimmanj vremenskih neprilik, nesreč in ozeblin. Upam, da se bodo naši čevlji spet izkazali...

N. P.

Gora, na katero se bodo povzpeli v bližnji prihodnosti alpinisti, obuti v specialne Alpinine višinske čevlje

Odmevi

V zvezi s člankom Milene Padovca v prejšnji številki Delo-življenja

se je oglašil tudi predstavnik telesne kulturne skupnosti Škofja Loka.

V članku Padovčeva trdi, da TTKS neredno poravnava stroške rekreacijske lige, kar po trditvah predstavnika TTKS ni res. Za l. 1980 so poravnali vse obveznosti, seveda na podlagi predloženih računov, letos pa rekreacijska liga še traja in bodo stroške poravnali po zaključku tekmovanja.

Na vozilu se ne vidi, da bi Slavko Justin z njim prevozil že 200.000 kilometrov

Slavko Justin z mercedesom 200.000 km brez generalnega popravila

Pred kratkim je tudi Slavko Justin prejel značko firme MERCEDES za prevoženih 200.000 km brez generalnega popravila. To je bila prilika, da smo se z njim pogovarjali.

»Ta avto vozim nekaj manj kot 4 leta in že takrat so mi povedali, da ga bom verjetno vozil do upokojitve. Če pomislim, da letno prevozim od 50 do 70 tisoč kilometrov, bom do upokojitve, čez 8 let, prevozil približno 700.000 kilometrov, kar je za mercedes popolnoma mogoče.

Na avtomobilu se dosednji kilometri praktično ne poznajo, saj je še kot nov, znano pa je, da mercedesi šele po 100 tisočih km voziijo s polno zmogljivostjo. Prav gotovo pa je za takšna in višja priznanja potrebna predvsem primerna vožnja, ki ustreza zmogljivostim

avtomobila, na drugi strani pa redno vzdrževanje. Moram reči, da se je prav to v sami tovarni v zadnjem času precej izboljšalo; na servise pa seveda vozim na Avtocomerce v Ljubljano.

Ko smo kupovali ta avtomobil, je stal okrog 500.000 dinarjev, sedaj bi stal okrog 1.300.000.– din. Teda se nam je zdel zelo drag, mislim pa, da se je tovarni izplačalo, saj je zaradi cenejšega goriva (nafta) in velikega števila prevoženih kilometrov brez posebnih popravil, zelo ekonomičen.

Za naprej si želim, da bi imel še toliko sreče pri vožnji, kot do sedaj, in da bi me čimmanj pestile znane težave in bolezni šoferjev.

Tudi mi se pridružujemo tem željam in Slavku Justinu hkrati čestitamo za prvo priznanje.

N. P.

Lahka montaža ima premalo prostora

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Za inovacije še ni zelene luči, toda...

Gospodarski vestnik je 28. avgusta pod naslovom INOVACIJSKE ŽELJE NA OGLASNI DESKI objavil sestavek Miloša Likarja o inovacijskih prizadevanjih v Peku. Morda bo zanimiv tudi za nas.

V TOVARNI OBUTVE PEKO V TRŽIČU SO JAVNO OBJAVILI, KAKŠNE INOVACIJSKE DOSEŽKE BI LETOS NAJBOLJ POTREBOVALI.

Inovacijska dejavnost v tovarni obutve Peko v Tržiču se je začela že pred desetletji, čeprav takrat še niso imeli pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in o koristnih predlogih. Že takrat so zabeležili več zelo pomembnih inovacij, med katerimi so bile koristne zlasti tiste, kako rekonstruirati stroje z lastnim znanjem. V letu 1978 so sprejeli pravilnik o inovacijah. Tako so torej pred tremi leti začeli delavci tovarne Peko tudi uradno prijavljati svoje prve inovacijske dosežke. Sprva sta bili prijavljeni dve inovaciji, leto kasneje sedem in lani šest. Do sredine avgusta letošnjega leta pa je komisija za inovacije pri Peku prejela v obravnavo že pet inovacijskih predlogov. Koristna vrednost vseh teh predlogov je znašala v letu 1979 pet milijonov din, prav tako tudi lani, letos pa je do-

segla že nad štiri milijone din.

Po pravilniku je določeno, da mora vsak inovacijski predlog obravnavati strokovna podkomisija in podati o predlogu strokovno mnenje. To podkomisija imenuje za vsak predlog posebej komisija za inovacije. Povedati je treba, da se čisto prav tu na začetku pojavijo težave. Članom podkomisije je dan namreč določen rok za ocenitev predloga. Roka pa se ne drži. Tako se zadeva vleče tudi po več mesecev. Delno je morda vzrok za zavlačevanje prezaposlenost članov, res pa je tudi, da jih je zaradi delovnega procesa težko zbrati, ker delajo v različnih TOZD. Ne glede na gornji ugotovitvi pa je treba priznati, da je za takšno zavlačevanje kriva tudi malomarnost članov do naloge, ki so jim jo zastavili organi samoupravljanja.

Nadaljnji problem, ki ni vzpodbuden za inovacijsko dejavnost, je v tem, da zakonsko ni urejeno, kaj predstavlja osnovo za določitev odškodnine za inovacijo. V pravilniku o izumih, tehničnih izboljšavah in o koristnih predlogih so takšativno določene odbit-

ne postavke od prihranka. V teh odbitnih postavkah so namreč zajeti stroški, ki jih ima DO s pridobitvijo predloga. Pri končnem obračunu pa se vnašajo tudi nekatere druge postavke, kar občutno zmanjšuje vrednost predloga. Taka odbitna postavka so tudi davki in prispevki iz dohodka, ki znašajo 21,64%. Delavec, ki predloži inovacijski predlog komisiji, je ob končanem obračunu razočaran.

Način obračunavanja inovacijskih predlogov bi

morali uzakoniti in natančno določiti, kako je treba inovatorja nagraditi. Nadalje za inovatorja gotovo tudi ni vzpodbudno, da kolektivi iste panoge dajejo različna nadomestila za podobno ali celo enako inovacijo. Ponekod po svetu, kjer je inovacijska dejavnost veliko bolj razvita kot pri nas, so v svojih zakonih o inovacijah točno določili kategorije in lestvice za odškodnino inovatorjem. Ko bi imeli tudi pri nas tako urejeno, bi bilo delo našim komisijam zelo olajšano.

kadrovske novice

Irma Dolenc, referent za delovna razmerja

Kadrovska služba je v avgustu poskrbela za sprejem v delovno razmerje 12 delavcev, z delom pa je prenehalo 33 delavcev, upoštevajoč tudi prenehanje delovnega razmerja vseh dijakov, ki so bili na počniškem delu.

V TOZD Obutev Žiri v obratu Col so nastopili delovno razmerje Erika Pregelj, Marija Krapež in Elizabeta Rudolf, v TOZD Obutev Gorenja vas sta nastopili delovno razmerje Helena Ferlež in Vanja Polajnar. Delovno razmerje v TOZD Prodaja Žiri so nastopili Cecilija Modrijan in Ivica Čuk v prodajalni Logatec, Majda Sket v prodajalni Celje, Igor Bačnar v prodajalni Žiri, Zulejha Ramić in Fatma Čelebić v prodajalni Bihač in Metka Zaletel v prodajalni Šentvid.

Z delovnim razmerjem v TOZD Obutev Žiri so prenehali Martina Šubic, Antonija Podobnik in iz obrata Col Marija Tratnik. Po prihodu iz JLA sta dala izjavo za prenehanje delovnega razmerja tudi Janez Vajda in Janez Bežjak. V TOZD Obutev Gorenja vas so prenehali z delom Vencelj Jenko, Jože Arnolj in Ivana

Bradeško. V delovni skupnosti skupnih služb je prenehala z delom Ivana Erznožnik. V TOZD Prodaja Žiri pa so prenehali z delom Svetlana Ilić iz prodajalne Valjevo, Srečko Mohorko iz prodajalne Celje zaradi odhoda v JLA in Nikola Petrić iz prodajalne Subotica zaradi negativne ocene poskusnega dela.

Na podlagi obravnavanih praznoprereditev delavcev iz TOZD Plastika Žiri na komisiji za delovna razmerja, so bili dejansko premešeni Vanja Tavčar, Andrej Eržen, Vinko Oblak in Boris Primožič v TOZD Obutev Žiri ter Ivan Vidmar, Anton Jesenko in Jakob Jelovčan v delovno skupnost skupnih služb.

V spomin Albini Oblak

V mesecu avgustu je za vedno odšla od nas naša upokojenka Albina Oblak. Delala je v šivalnici kot kvalificirana delavka, dokler ni leta 1960 odšla v pokoj.

Nekdanjo sodelavko bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Dozočili so se

Ob vstopu na novo življenjsko pot sodelavcem: Tereziji Kavčič, Franciju Kavčiču, Metodi Kodrič, Olgi Mikuž in TOZD Obutev Žiri, Jožici Karner iz delovne skupnosti skupnih služb in Tatjani Jereb in Cirilu Demšarju iz TOZD Prodaja Žiri, iskreno čestitamo in želimo mnogo sreče, razumevanja in zadovoljstva v zakonu.

V pokoj odhajajo:

Dolgoletnim sodelavcem Antoniji Podobnik iz TOZD Obutev Žiri, Ivani Erznožnik iz delovne skupnosti skupnih služb, Jožetu Arnolju in Ivani Bradeško iz TOZD Obutev Gorenja vas, želimo ob odhodu v pokoj še mnogo let trdnega zdravlja, v domačem krogu pa dobrega počutja ter sreče in zadovoljstva in da bi se še kdaj spomnili delovnih let v Alpini.

»Žirov se spominjam le malo« pripoveduje akademski slikar Dušan Premrl, »saj sem bil ob odhodu iz Žirov leta 1942 star šele pet let. Očetu ni posebno uspevala obrt in izselili smo se na Gorenjsko in nazadnje pristali v Trziču, kjer živim še sedaj.«

Že zgodaj je začutil veselje za slikanje, zato se je kasneje lotil najprej srednje šole za oblikovanje, kasneje pa se je vpisal na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je med drugim študiral tudi pri žirovskem rojaku Maksimu Sedeju. Diplomiral je leta 1964.

»Že v srednji šoli sem se zaradi pomanjkanja sredstev lotil ilustracij. Bil sem sodelavec Pionirskega lista, ukvarjal pa sem se tudi s knjižno opremo. Iz tistih časov se spominjam zanimivega vprašanja Franceta Miheliča, ki je ob mojih ilustracijah Antičnih pripovedk vprašal: ali je to delal Riko Debenjak? ...

Že ob koncu srednje šole me je izjemno vleklo predvsem raziskovanje v likovnem izražanju. Najprej so mi veliko pomenili predvsem sodobniki, saj je razumljivo, da mlademu človeku največ pomenijo trenutki in razmere, v katerih živi. Kasneje sem spoznal, da so v vsej likovni zgodovini ustvarjali mojstri, ki so znali naravo z usó vsebino prikazati z likovno govorico, ki je bila ljudem bližje. Študiral sem zgodovino likovne umetnosti, staro evropsko umetnost in tudi druge stare kulture,

predvsem egipčansko, grško in tudi azijsko umetnost. Vedno sem bil kritičen in se vpraševal – če je res' ...

Po končani akademiji sem bil nekaj časa svobodni umetnik, toda brez poklicnega statusa. Del iz tega časa ni veliko, toda vsako izraža novo spoznanje, ki ga smatram kot proces zorenja umetnika. Vedno sem težil k temu, da bi ustvaril več in bolje in prav na področju grafike mi je že tedaj uspelo nekaj originalnih tehničnih rešitev.

Nekaj let za tem sem se lotil prosvetnega delovanja in od tedaj sem bil 14 let pedagog. Lahko rečem, da je bilo tudi to obdobje uspešno, saj so moji učenci leto za letom za svoja dela dobivali nagrade in priznanja.

Vsako leto sem tako prejel 25 do 30 priznanj.

Letos septembra bo Dušan Premrl postal spet svobodni umetnik. O tem razmišlja takole:

»Za ta korak se odločam v razmeroma težkih časih, saj vemo, da se življenjska raven niža in s tem je tudi manj možnosti za nakupe umetniških del, kar se deloma že pozna. Vendar mislim, da ljudje že spoznajo pravo vrednost in da ne bo pretežko vzdržati. Mislim, da prihajajo časi, ko bo znanje bolj cenjeno, natančnost kot doslednejše definiranje narave bolj upoštevana tudi v likovnem izrazu.«

Upamo, da bo našemu rojaku to uspelo. Želimo, da bi se vključil tudi v žirovsko likovno dogajanje, ki je v zadnjih letih tako razširjeno in bogato ...

Nejko Podobnik

Na jugu Istre

Dopusti so večinoma pri kraju. Ivan Reven je tokrat pripravil opažanja in spomine s poti po najjužnejšem delu istrske obale.

V južni del Istre dolgo ni prodrli turizem in splošni napredek. Le redki posamezniki so se umikali v te predele, da so se rešili industrijskega mestnega hrupa, vrveža in smrada ali pa tudi hudim zimam, ki vladajo v severnih predelih.

Posebno upokojenci, ki so si ustvarili ustrežna sredstva, so si tukaj začeli postavljati svoja domovanja ali prezimovališča, ali kakor naj že taka domovanja imenujemo.

Ni čudno, da so v take kraje slovenske delovne in druge organizacije začele postavljati domove oddiha. Tako je v Banjolah 30 slovenskih občinskih združenj borcev združilo svoja sredstva in postavilo dom zveze borcev Slovenije, kranjski Partizan si je tudi 500 m od tega doma omislil rekreacijski objekt za bivanje in rekreacijo v naravi, ki ga koristijo v poletnih mesecih tudi kranjske šole za pouk v naravi. Žirovska Alpina je v Banjole postavila tri svoje prikolice, nekaj pa v

sosednje Stupice. Tudi druge slovenske delovne organizacije so postavile svoje prikolice v tem delu Istre, kot so zalivi okoli Pulja, Stupice, Premantura, Medulin, Pomer in druge, da o obali višje od Pulja, ki je že bolj hrupna, niti ne govorimo. Zaradi dražjega bencina in prevoza pa je na primer Alpina letos prepeljala dve prikolici iz Stupic bližje, to je v Savudrijo, ki ni daleč od Koprca. Če primerjamo cene živila za tiste dopustnike, ki si v kampih kuhajo sami, je prehrana zanje cenejša, kakor v Zireh. Ne moremo mimo dejstva, da se Dalmacija obnaša že kar precej oderuško do turistov in dopustnikov. Tako ni čudno, da so ob vseh dostopnih obalah Istre poleti nastala pravcata mesta šotorov in prikolic. Veliko prikolic ostaja čez zimo kar tam. Na vsakem koraku srečujemo družbene pa tudi zasebne avtokampe.

Za domačine, ki so se do sedaj otepal z zaostalostjo in kjer so si delovno sposobni iskali zaslužka v puljski industriji, je ta val turizma korak v njihovo boljše življenje.

Saj s turistično dejavnostjo najdejo kak dinar tudi starejši občani, ki oddajajo tudi zemljišča za avtokampe. Poleg nemških registracij avtomobilov srečuješ na cestah južne Istre največ avtomobilov s slovensko registracijo. Tod slišiš veliko slovenske govorice. Dobro, da je to preseljevanje ljudi omejeno samo na poletne mesece, drugače bi morali postaviti še šole, da ne omenjamo tistih poletnih šol v naravi.

V kampih, kjer letujejo Poljaki, je moč kupiti za zmeren denar različne tehnične in tekstilne predmete. S tem si Poljaki podaljšajo počitnice ob našem morju, ker prinesejo s seboj lahko le omejena denarna sredstva. Naši ljudje pa si na tem »Ponte Rosu« tudi olajšajo denarnice, odkar velja denarna omejitev za potovanje v tujino.

Sploh pa so počitnice v krajih, kjer ni glasnih disco klubov in navite glasbe, prijetnejše za počitka željne ljudi, prijetnejše kot pa v mestih hrupa in zabave.

Menda se namerava prihodnje leto počitniška skupnost zveze borcev mariborske regije, ki ima svoje počitniške zmogljivosti v Stojah pri Pulju, priključiti počitniški skupnosti zveze borcev Slovenije v Banjolah. Prihodnje leto se jim v Stojah izteče dolgoletna pogodba ter se morajo umakniti. V ta namen pa mislijo v

Portreti Dušana Premrla, ki jih je navdihovalo slikarstvo zgodnje renesanse, niso samo rezultat posebne slikarjeve navezanosti na to stilno obdobje, temveč tudi eden od rezultatov njegovega načrtnega študija oblikovanja portreta v evropskem slikarstvu od renesanse do ekspresionizma. Da so prav »renesančni« portreti v Premrlovem slikarstvu najbolj številni, si moremo razlagati iz slikarjeve nagnjenosti do čistih in enostavnih oblik in barv in iz njegove, že v mladih letih prisotne ljubezni do risbe, ki je imela prav v zgodnjerenesančnem slikarstvu tako pomembno vlogo.

Ko opazujemo oblikovno in barvno sočne in privlačne oblike mladih upodobljenec, živ izraz njihovega pogleda, lepoto njihovega telesa, čutimo, da je slikarstvo Dušana Premrla moglo izrasti samo iz vzorov, ki so jih rojevala stara kulturna tla in s katerimi je Dušan Premrl tudi kot človek že od nekdaj navezoval tesne stike.

dr. Cene Avguštin

Od tu in tam

Od tu in tam

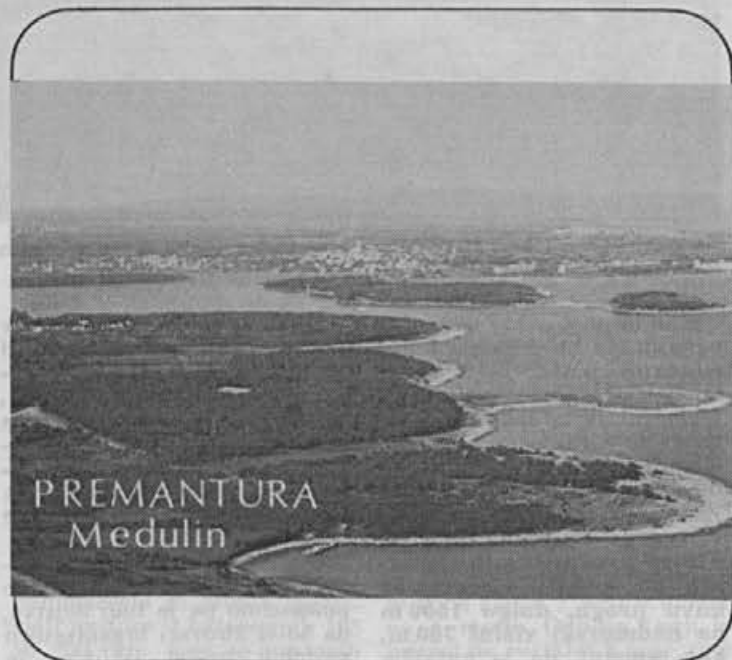
Od tu in tam

Banjolah razširiti počitniške zmogljivosti Republiške zveze borcev NOV Slovenije ter graditi v Banjolah še nove zidane počitniške objekte. Pogajanja za lokacijo in nadaljnji odkup zemljišča z lastniki že tečejo. Sicer je pa kar lepo videti, ko starejši borci pripeljejo s seboj na letovanje svoje vnuke.

Uprava doma skrbi za udobno počutje in ustrezno prehrano v vseh objektih doma. Za hladne zimske dni imajo tudi zimski bazen. V večernih urah je na razpolago tudi zdravniška pomoč. Vsako jutro odpelje kombi v Pulj in se

vrača pred poldnevom nazaj, ob desetdnevni izmenah pa vozijo avtobusi na relaciji proti Ljubljani v obe smeri. Za krajše izlete med Puljem in Medulinom ob južni obali Istre pa je borcev na razpolago motorni čoln, katerega letos upravlja upokojeni pomorski častnik, prijeten in zgovoren človek po rodu iz Leskovca v Srbiji. Ker je bil dolga leta v službi pri čuvanju naših teritorialnih voda, prav rad pove kakšno prigodo iz svojega dolgoletnega poklica pri čuvanju naše obale...

se nadaljuje

PREMANTURA
Medulin

Izjemno umetniško delo v Žireh

Od 31. avgusta do 9. septembra je bila v galeriji v Idriji razstava projekta celostne grafične podobe nove osnovne šole v Idriji, katerega avtorji so bili: naš žirovski rojak Tomaž Kržišnik ter poljska umetnika Jakub Erol in Marek Goebel.

To obširno in zahtevno delo, ki je bilo pravzaprav v celoti opravljeno v Žireh, je tudi za naš kraj pomemben kulturni dogodek, saj gre za mednarodno srečanje ustvarjalcev; v samo delo pa so se vključili tudi nekateri domačini, pomemben prispevek pa so dale tudi žirovske delovne organizacije...

Jakub Erol in Marek Goebel sta o tem povedala:

»Maja letos je bila v Obalni galeriji v Piranu razstava poljskega plakata in risbe. Oba sva sodelovala pri tem in tedaj sva se srečala s kolegom Tomažem Kržišnikom, s katerim sva v istem času študirala na varšavski akademiji. Tako je prišlo do

dogovora, da se vključiva v ta projekt, katerega nosilec je bil Tomaž Kržišnik.

Prav gotovo je to delo zanimivo in izjemno, saj se je nama zgodilo prvič, da opraviva tako nalogo v skupini, kjer je vsak izdelal specialno nalogo. Izhodišče nam je bilo, da je naloga zelo resna in od-

govorna, saj je treba odnos do otrok in njihove vzgoje jemati resno. Določene specialnosti, ki so nekoliko različne od razmer na Poljskem, nam je razkril Janez Bizjak na žirovski osnovni šoli. Sicer pa so otroci vsega sveta pač otroci, s katerimi je treba ravnati in govoriti kot z odraslimi. Pri nalogi sami smo seveda upoštevali tudi materialne možnosti za uresničitev celotnega projekta. Lahko zatrdiva, da sta se izredno izkazali tudi žirovski delovni organizaciji Poliks in Etiketa, kjer je bilo posebno lepo sodelovati s Heleno Zorjan. Prijetno naju je presenetila hitrost in visoka strokovnost. Prav gotovo pa je prav sodelovanje z žirovskimi delovnimi organizacijami pripomoglo, da smo projekt razširili skoraj za tretjino, če ga primerjamo z našimi pogodbenimi obveznostmi. Ob tem pa pogodbeni rok ni bil prekoračen.

V tem mesecu, ko sva bila v Žireh, sva se zelo dobro vživela v krajevne razmere; med drugim sva celo natanko pregledala Žirovski občasnik in prispevala nekaj likovnih del. Še enkrat bi omenila, da je vzdušje v Žireh prijeto in daje možnost likovnega ustvarjanja. Zato bi prav rada sodelovala na podobnih srečanjih, če bi bila organizirana, saj je v sodelovanju z delovnimi organizacijami in z možnostmi tiskarne v Etiketi moč veliko narediti.

Tomaž Kržišnik je bil nosilec celotnega projekta, predvsem pa se je s svojimi sodelavci lotil izdelave pročelja nove osnovne šole v Idriji, ki bo izdelano iz 76 plošč, velikosti 45 x 45 cm. O tem velikem delu Tomaž Kržišnik meni:

»Dela sem se lotil na predlog arhitektov stavbe Barbare in

Boža Rota. Velja omeniti, da je bila gradnja šole zelo zanimiva za slovenske razmere, saj je bilo vključenih več raziskovalnih nalog — od arhitektonskih do likovnih. Kot avtor sem bil seveda te naloge zelo vesel, saj hkrati pomeni veliko priznanje in priča, da v slovenskem prostoru poznajo moje delo. Tako sem sodeloval in snoval nalogo že od gradnje stavbe naprej. Posebno je zanimivo, da gre pri tem za izredno posrečeno sožitje gradbenih oblik z likovnim izrazom. Novost je tudi v tem, da arhitektura ob upoštevanju funkcionalnega vidika in seveda tudi estetskega, določene specialne likovne rešitve prepušča drugim strokovnostim. Pročelje je izdelano po principih pečnic, ki sta jih z Janezom Bizjakom že pred leti razstavila na Bledu. Prav to dejstvo je ob arhitekturi iz betona in pločevine vneslo več domačnosti, ki nam je bližja. Ta rešitev, ki je izredno zahtevna tudi po tehnološki plati, je bila možna ob veliki pomoči strokovnjakov iz Tovarne keramičnih izdelkov iz Liboj pri Celju. V delo sta se intenzivno vključila tudi Neva Golob in Janez Bizjak iz Žirov.

Ta projekt s tako izdelavo in iz tega materiala, to je gline, ki daje neizmerne možnosti, bo prav gotovo tudi v prihodnje pomenil enega mojih torišč likovnega ustvarjanja.

Omenjeni projekt predstavlja velik prispevek likovnih ustvarjalcev k ustvarjanju čim prijetejših pogojev dela šolarjev, na drugi strani pa pomeni pomembno mednarodno sodelovanje med umetniki.

Izredno važno je tudi dejstvo, da sta prispevek k izdelavi projekta dali tudi dve žirovski delovni organizaciji: Poliks in Etiketa.

N. P.

Tomaž Kržišnik, Jakub Erol in Marek Goebel pri ustvarjanju

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Naglica ni dobra

Solsko leto 1981/82 smo pričeli 21. avgusta 1981, ko smo organizirali dopolnilni pouk za učence, ki so med preteklim šolskim letom imeli težave pri učni snovi. Odziv teh učencev je bil dober.

Kot se nobeno šolsko leto ne prične brez problemov, se tudi to ni. Že junija nam je napravila občinska izobraževalna skupnost Idrija veliko zmešnjavo zaradi nenadne zahteve, da se vsi njihovi učenci (iz občine Idrija) vozijo v šolo v Idrijo. Vse bi bilo v redu, če bi se starši in otroci enoglasno odločili za odhod v Idrijo. Ker pa Vrsnik naravno teži na žirovsko stran in je večina prebivalcev zaposlena v Žireh, je naravno, da so krajanji Vrsnika želeli, da njihovi otroci nadaljujejo šolanje v Žireh. Končalo se je tako, da 32 otrok iz področja Vrsnika, Govejka, Žirovnice in Korit obiskuje šolo v Žireh. Dodatni problemi so nastali zaradi prevozov teh učencev, ker je Idrija odklanjala vsako kritje stroškov prevozov delavskega avtobusa. Najprej nam je na pomoč priskočila Alpina in bila pripravljena, da financira avtobus v celoti. Ko pa smo se obrnili na škofjeloško izobraževalno skupnost, je ta sprejela finančne obveznosti prevozov otrok iz idrijskega območja.

Videti je, da so se nekateri krajanji Ledin prenaglili, saj se dogaja, da vsak dan prihajajo starši s prošnjo, da njihove učence vzamemo nazaj v našo ustanovo. Seveda to ni več

možno, ker so razredi že razdeljeni.

V letošnjem šolskem letu obiskuje šolo 665 otrok. Imamo tudi manjše kadrovske spremembe. V delovno razmerje so sprejeti štiri novi delavci — gre za absolvente pedagoške akademije, ki nadomeščajo odsotne učiteljice na porodniškem dopustu.

Z letošnjim šolskim letom smo odprli še en oddelek podaljšanega bivanja. Tako sedaj delimo 1. in 3. razred v en oddelek, 2. in 4. razred pa v drugi oddelek. Delo je lažje, pogoji otrok so izboljšani.

Veliko preglavic nam je povzročila delitev razredov. Nihče ne želi popoldanske izmene, kar je razumljivo, vendar marsikdaj neizvedljivo. Po svojih najboljših močeh smo skušali upoštevati kar največ prošenj.

Se besedico, dve o vzdrževalnih delih, ki smo jih opravili med počitnicami:

V šolsko stavbo smo vložili okrog 500.000,00 din za obnovitvena dela — predvsem strehe in pleskanje. Upamo, da bodo vsi uporabniki šole pazili na skupno družbeno lastnino.

Mogoče še tole za starše: otroci lahko kosijo v šoli sorazmerno poceni in kosilo je dobro. Za učence 1.—4. razreda velja cena 31,00 din, za učence 5.—8. razreda pa 35,00 dinarjev. Malica pa velja dnevno 7 din.

Učbenike in delovne zvezke prejmejo učenci v šoli, poleg ostalih šolskih potrebščin pa priporočamo staršem, da imajo učenci dvojne copate (superge in copate za v razred).

Slobodan Poljanšek

Pouk se je pričel; učitelji se pripravljajo na svojo odgovorno nalogo

Še en uspeh AMD Žiri

Zadnja avgustovska nedelja je v Žireh minila v znamenju motokrosa. Večina Žirovcev se je povzpela na Breznico, da bi si ogledala 4. dirko za republiško prvenstvo v motokrosu.

Še nekaj trenutkov in začelo se bo zares. Že sam štart lahko v mnogočem odloči dirko

Kdo bi pred nekaj leti sploh pomislil, da bo v našem kraju motokros postal tako popularen. Toda po zaslugi mladih tekmovalcev in športnih amaterjev iz Žirov smo v nedeljo lahko uživali v drznih vožnjah tekmovalcev v kategorijah 50, 125 in 250 kubičnih centimetrov na novi progi na Breznici.

2500 prostovoljnih delovnih ur je bilo vloženo v novo progo, dolgo 1500 m na nadmorski višini 750 m, kar pomeni, da je najvišje ležeča proga pri nas.

Strokovnjaki trdijo, da je to ena tehnično najbolj zahtevnih prog. Največji vzpon na njej znaša 35 stop. največji spust 45 stop. višinska razlika pa 75 m.

Proga je torej v nedeljo doživela svoj uradni ognjeni krst, AMD Žiri pa je ponovno dokazalo, da je eno

najaktivnejših društev v kraju. Tako kot pri gradnji proge in spremljajočih objektov (tekmovalni boksi, parkirni prostor), so jim tudi pri organizaciji prireditve pomagali športni delavci iz Tržiča, ki imajo na tem področju mnogo več izkušenj.

Organizacija prireditve zasluži zelo dobro oceno. Izredno pomembno pa je tudi dejstvo, da so si žirovski organizatorji pridobili precej izkušenj in bodo v bodoče verjetno lahko že povsem sami pripravljali dirke. Seveda pa bo potrebno še precej več storiti na primer na področju usposabljanja sodnikov ob progi. Le usposobljeni sodniki, z opravljenim seminarjem, imajo namreč tudi pravico odločati o morebitnih nepravilnostih v zvezi z vožnjo posameznih tekmovalcev.

Tik pred štartom v kategoriji 250 ccm: Z desne proti levi: št. 14 — Avbelj, št. 16 — Marjan Mlinar, št. 18 — Aleš Kopač, št. 17 — Ivo Andreuzzi

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Takoj po startu se je razvila ogorčena borba za vodilna mesta

Preprosteje rečeno, njihova beseda bo nekaj zalegla tudi na primer, če bo treba koga zaradi nešportnega oviranja sotekmovalcev diskvalificirati, te pravice pa tokrat še niso imeli.

Gledalci, ob progi se jih je zbralo preko 3000, so na delu videli 78 tekmovalcev v vseh treh kategorijah. S posebnim zanimanjem so seveda spremljali nastope v kategorijah 125 in 250 ccm, kjer so nastopili tudi domači tekmovalci.

Poglejmo rezultate:

V kategoriji 50 ccm je v skupnem seštevku obeh voženj zmagal Sandi Jakopič z Bleda – 39 točk, pred Tomažem Maierlem – 37 točk in Alešem Zajcem – 34 točk.

V kategoriji 125 ccm je bil najboljši Marjan Frangež (Ptuj) z 38 točkami, kolikor jih je zbral tudi drugouvršeni Gorazd Sovič (Šlander), tretji pa je bil s 36 točkami Marjan Mihelič (Radovljica).

Tekmovalci AMD Žiri Jernej Ferlic je bil po prvi vožnji odlični 6. in osvojil 15 točk, v drugi pa je zaradi okvare motorja žal moral odstopiti, Bogdan Trček pa je bil skupno 23.

In še kategorija 250 ccm:

1. vožnja:

1. Marjan Mlinar (AMD Žiri)
2. Leon Avbelj (Lukovica)
3. Anton Lesjak (Slovenija avto)
4. Boris Obreht (Orehova vas)
5. Miloš Sojer (Slovenija avto)
6. Franc Srnel (Slovenija avto)

7. Aleš Kopač (AMD Žiri)

10. Ivo Andreuzzi (AMD Žiri)

Tudi v 2. vožnji so naši tekmovalci vozili izredno. Marjan Mlinar je precej časa vodil, potem pa, izgleda, po krivdi enega od sotekmovalcev, zašel s proge in pri tem izgubil dragocene sekunde, kljub temu pa se je na koncu 2. vožnje uvrstil na 4. mesto. Odlični tretji je prispel na cilj Aleš Kopač, peti pa Ivo Andreuzzi.

Rezultati 2. vožnje:

1. Leon Avbelj
2. Anton Lesjak
3. Aleš Kopač
4. Marjan Mlinar
5. Ivo Andreuzzi

Skupni rezultati obeh voženj v kategoriji 250 ccm:

1. Leon Avbelj – 39 točk
2. Anton Lesjak – 37 točk
3. Marjan Mlinar – 37 točk
4. Aleš Kopač – 32 točk
5. Boris Obreht – 32 točk
6. Franc Srnel – 28 točk
7. Ivo Andreuzzi – 27 točk

Vrstni red po 4 dirkah v tej kategoriji pa je naslednji:

1. Marjan Mlinar (AMD Žiri) 135 točk
2. Leon Avbelj (Lukovica) 133 točk
3. Anton Lesjak (Slovenija avto) 130 točk

Do konca republiškega prvenstva ostanejo še štiri dirke, v katerih bo v kategoriji 250 ccm potekal hud boj med našim Mlinarjem in Avbljem iz Lukovice.

In kje vse bodo tekmovalci še nastopili?

Najprej jih čaka tekma v Stični, nato pa še v Mostu

na Soči, Tinjanu pri Koprju in nazadnje v Orehovi vasi. Naši tekmovalci so se torej izredno izkazali in dokazali, da ima ta šport v Žireh še lepo bodočnost – seveda ob strokovnem in vztrajnem delu ter ob solidni finančni podpori. Ekipo je

na 4. dirki za republiško prvenstvo v Žireh zmagala ekipa AMD Slovenija avto s 164 točkami pred AMD Lukovico – 120 točk, odlični tretji pa so bili Žirovci s 116 točkami.

(Nadaljevanje na 16. strani)

Telefonsko omrežje

Dela pri izgradnji telefonskega omrežja bi se predvidoma morala začeti že spomladi, vendar so se zaradi neurejene dokumentacije zavlekla do septembra, ko bo z izgradnjo končno možno pričeti.

V tem času je prišlo večkrat do razgovorov med predstavniki PTT in krajevne skupnosti, nazadnje konec julija, ko so se dogovorili, da se bo izgradnja telefonskega omrežja pričela septembra, torej ta mesec, izvajalec pa bo PAP – Ljubljana.

Najprej se bo zgradila primarna mreža oz. položil glavni kabel, ki bo omogočil 1800 telefonskih priključkov. Ta naj bi v planiranem razvoju telefonije zadostil potrebam do leta 2000.

Za ilustracijo naj omenim, da je naša kontejnerska centrala s prejšnjih 400 že razširjena na 800 možnih priključkov,

kar bi za trenutne potrebe zadostovalo.

Sledila bo izgradnja sekundarne mreže in razvoj telefonov po stanovanjskih hišah; in sicer po kotlini v l. 1982, po okoliških vaseh in zaselkih v letu 1983. Prvotno planirani investicijski znesek za l. 1981 600 milij. din se bo zaradi povečanega obsega del od planiranih zvišal na 750 milij. din.

Izgradnja telefonskega omrežja – polaganje glavnega kabla – se bo pričela najprej v smeri proti Račevi, ker so na tej relaciji podpisana oziroma dana vsa soglasja s strani lastnikov zemljišč, preko katerih poteka glavni vod. Žal pa takega razumevanja ni povsod v Žireh – na primer v Stari vasi, kjer manjka še dosti podpisov. Dokler le-ti ne bodo pridobljeni, z izgradnjo omrežja v tem delu ne bo možno pričeti. R. K.

Žirovke najspretnjše

Kot vsako leto, je bil tudi v nedeljo, 16. avgusta v Železnikih čipkarski dan. V imenu Turističnega društva Žiri se ga vsako leto udeležijo tudi čipkarice iz Žirov.

Čprav samá čipk ne znam klekljati, sem bila letos določena, da v imenu Turističnega društva Žiri popeljem naše čipkarice na tekmovanje v Železnike. Iz Žirov so se tekmovanja udeležile: Antonija Bogataj, Marija Kavčič, Alojzija Ravnikar in Anka Tušek.

Vsako leto je na tem tekmovanju zmagala Marica Smid iz Železnikov, za katero so tudi vsi navijali. Našim tekmovalkam ni šlo v račun, da ne bi mogle premagati Smidove, saj so Žirovke znane kot dobre in predvsem natančne klekljarice.

To nam je letos uspelo, čeprav je večina navijala za tekmovalke iz Železnikov; zmagala je Alojzija Ravnikar, drugo mesto je zasedla Marija Kavčič, tretja pa je bila tekmovalka iz Gorenje vasi.

Marica Smid je bila diskvalificirana, ker je klekljala po napačni poti in sicer po lažji, in je zopet v pol ure naklekljala največ.

Zelo smo bile vesele, da je pokal odšel v Žiri, v trajno last naši Lojzki.

Nestrpno smo čakali, kako bo o tem pisal Glas, vendar zmagala žirovskih čipkaric ni bila omenjena niti z besedo. Pa to ni najbolj važno, saj vemo, da imajo taka srečanja globlji pomen...

Anka Kavčič

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

(Nadaljevanje s 15. strani)

Še nekaj zanimivosti, ki smo jih dobili od organizatorjev. Malo jih je skrbelo, da bo prišlo do zastojev v prometu proti Breznici, toda vozniki so se vedli disciplinirano in promet je potekal tekoče. Tudi gledalce lahko pohvalimo za izredno disciplino na tekmah, saj niso tekali preko proge in s tem ovirali tekmovalcev, kot se to često dogaja na drugih dirkah. Gledalci so lahko videli tudi nekaj hujših padcev, vendar na srečo do večjih poškodb ni prišlo.

Prizadevni delavci AMD Žiri imajo tudi za naprej velike načrte. Ne samo to, da bo dirka za republiško prvenstvo postala tradicionalna, želijo dobiti tudi organizacijo dirke za državno prvenstvo. Seveda pa bo za to potrebno še nekoliko urediti progę oz. spremlja-

joče objekte. Toda zavedati se moramo, da jim organizacija takšne tekme ne bo uspela brez finančne pomoči žirovskih delovnih organizacij.

Za ilustracijo povejmo, da dirke za republiško prvenstvo niso mogli finančno pokriti iz vseh zbranih sredstev. Morali so plačati stroške tekmovalcem, del denarja odšteti tržiškim soorganizatorjem za pomoč, pa tudi vsaka osvojena točka tekmovalca je finančno ovrednotena.

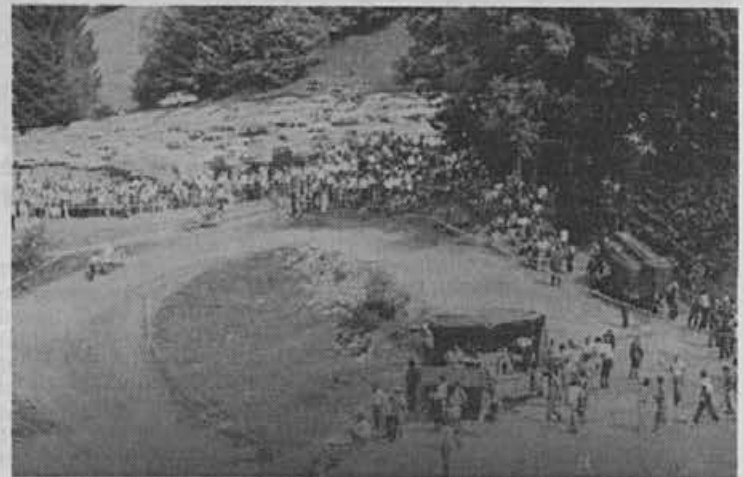
AMD Žiri torej zasluži vse pohvale za organizacijo dirke. Prav tako pa čestitamo našim mladim tekmovalcem, ki so se odlično borili.

Tudi v preostalih dirkah jim želimo, da bi pristali na samem vrhu slovenskega motokrosa.

Mišo ČEPLAK

Marjan Mlinar s št. 16 je bil vsekakor junak prireditve na Breznici

Ob dobro urejeni progi in spremljajočih objektov na Breznici se je zbralo veliko število ljudi

Takšni skoki pri motokrosu niso nič nenavadnega, vendar pa morajo tekmovalci dobro obvladati svoje motorje

Dela na pokopališču počasi napredujejo

»DELO-ZIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23. n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovno skupnost skupnih služb. Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Ra-

do Kavčič, Anton Eniko, Srečko Erznožnik, Ivan Reven, Mišo Čeplak, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Neško Podobnik glavni in odgovorni urednik. Izhaja mesečno, naklada 2000 izvodov. Fotografije Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj.